

Téma:	
Dětská a sportovní hřiště v Chrudimi	4-6
Obnovená fasáda Regionálního muzea	6
Kameny zmizelých/Stolpersteine 2022	10

Úvodník

Vážení spoluobčané,

vítám vás na stránkách dalšího čísla zpravodaje – posledního před letní pauzou. Prázdniny jsou za dveřmi, dětem končí školní povinnosti a nastává čas hraní a zábavy. Ve zpravodaji najdete mnoho tipů, kam za zábavou. Třeba na Plochou dráhu, odkud budou na konci července vzletat horkovzdušné balony, do Bioleťáku, na koupaliště, na dopravní hřiště, do skateparku nebo na některé z mnoha hřišť, které se v Chrudimi nacházejí. Právě hřištím je zde věnováno celé téma. Dozvíte se, kde najdete lanové věže, lezeckou sestavu, lanovku nebo zbrusu novou lanovou loď. Myslím, že dětských hřišť není nikdy dost a město by mělo rozhodně budovat další.

Oba letní měsíce zahájí velké akce: 2. července vypuknou oslavy 50 let existence Muzea loutkářských kultur. Oslavy, spojené s tradičním festivalem Loutkářská Chrudim, budou velkolepé. Nebudou chybět loutkářské workshopy, hudební a taneční vystoupení, zbrusu nová výstava loutek, narozeninová tombola a mnoho dalšího. Podrobnosti se dozvíte o pár stránek dále. Začátkem srpna si můžeme užít tradiční Salvátorskou pouť, letos ještě o něco větší a pestřejší. A kdybyste se při všech těchto aktivitách příliš zapotili, přijďte se ochladit k novým mlžítkům na Resselově náměstí!

Říká se, že kam nechodí slunce, tam chodí lékař. Doufejme, že letošní léto bude plné slunce, protože s lékařskou péčí to bude trochu horší. Jak asi víte, od 1. července bude omezen provoz interního oddělení Chrudimské nemocnice. Ambulance bude fungovat i nadále; omezení se týká lůžkového oddělení. Podle vyjádření náměstkyně hejtmana Pardubického kraje Michaely Matouškové jde o opatření dočasné, neboť nemocnice se potýká s nedostatkem personálu. Začátkem září by měl být provoz obnoven. Ne všichni ale věří, že se to povede. Pro ty, kdo cítí potřebu nemocnici podpořit, byla zřízena petice, o níž se ve zpravodaji také dočtete. Petici plně podporuji, neboť umožňuje občanům Chrudimska dát zřizovateli najevo, jak moc nemocnici potřebujeme. Zastupitelstvo města na můj návrh schválilo usnesení, že nesouhlasíme s omezením lékařské péče a v případě, že kraj nemocnici nebude chtít provozovat nebo bude chtít její provoz omezit, převezme nemocnici město Chrudim a bude ji dále provozovat pro potřeby občanů města a okolí. Nedáme se. Je to i vzkaz zdravotníkům, kteří v nemocnici pracují, že bychom rádi, aby zde pro nás zůstali. Vzhledem k tomu, jak obětavě se starali v posledních dvou letech o pacienty s covidem, si naši podporu bezesporu zaslouží.

V každém případě nám léto dává spoustu příležitostí, jak pro své zdraví něco udělat sami. Například si můžeme vyjít na nějaký ten výlet s Klubem českých turistů, nebo se jen tak projít po Chrudimi, poohlédnout se po tom, co je kde nového, kolik přibýlo nových Stolpersteinů a kde byly umístěny, podívat se, jak sluší Regionálnímu muzeu nový kabátek, nebo zapátrat po soše Kalliopé a přesvědčit se, jestli stále stojí na svém místě nebo jestli se třeba zase někam nepřemístila...

Přeji vám, abyste si léto opravdu užili, ať už někde na cestách, nebo tady u nás, v Chrudimi. Krásnou dovolenou všem a dětem báječné prázdniny plné zážitků a dobrodružství!

František Pilný, váš starosta města Chrudim

71. loutkářská Chrudim
30. 6. – 6. 7. 2022

Open program:

Kaleidoscope – Cirk La Putyka

1. 7. od 18 hod.

letní kino Chrudim

Koncerty v letním kině:

Edu Rock Show

3. 7. od 19 hod.

Drum For Fun

4. 7. od 19 hod.

Voxel

5. 7. od 19 hod.

Ondřej Gregor Brzobohatý & Ondřej

Ruml & Elis Mraz

6. 7. od 19 hod.

Ray Cooney: Na poslední chvíli

10. 7. od 20 hod.

Kláštérní zahrady

Chrudimská pouť

5.–7. 8.

Letní barokní scéna

12.–14. 8.

Putování starou Chrudimí s kapucínem

Fortunátem

každý den ve 22.15 hod.

Barokní ohňostroji

12. 8. od 22 hod.

Kláštérní zahrady

Skupina historického šermu

Compagnia della Morte

13. 8. po celý den • Kláštérní zahrady

Tomáš Hanzlík: Římská Lukrécie

(Videň 1731, Praha 2021)

13. 8. • Kláštérní zahrady

Antonio Draghi (1635–1700):

La sacra lancia

(Praha 1680)

14. 8. • Kláštérní zahrady

Zakletá jeskyně

19. 8. • Podhůra – Rozhledna Bára

Příští uzávěrka:

10. srpna 2022

QR kódy k popelnicím vydají i ve sběrném dvoře

Počátkem června byl zahájen sběr dat díky načítání QR kódů na popelnicích na komunální odpad a na bioodpad. O účelu tohoto sběru dat se více dočtete na str. 11 v článku Technické služby informují.

Ještě nemáte popelnice označené QR kódem? Vyzvednout si je můžete na městském úřadě (Odbor životního prostředí, Ing. Floriánová – 469 657 315, katerina.florianova@chrudim-city.cz) nebo také ve sběrném dvoře (ul. Obce Ležáků). Nezapomeňte, prosím, občanský průkaz!

red

Vítání občanů v květnu a červnu

V pondělí 23. května a 13. června 2022 byli v městské obřadní síni uvítáni noví občané města Chrudim. Do dalšího života jim popřála hodně zdraví, štěstí a rodinné pohody zastupitelka a radní našeho města paní Vladislava Michalová.

Malým kulturním vystoupením v květnu přispěly děti z Mateřské školy U Stadionu, vedené paní učitelkou Jarmilou Zemanovou. Na varhany celou slavnost doprovázela paní Kateřina Holá.

Novými občanky našeho města jsou Daniel Svoboda, Tereza Hlinecká, Jakub Otradovský, Nina Hirschová, Thea Jeníčková a Patricie Tomišková.

V červnu pak na vítání vystoupily děti z Mateřské školy Strojářů vedené paní učitelkou Monikou Jeníčkovou.

Novými občanky našeho města se v tento den stali Lara Ploszová, Madalena Grúšová, Ondřej Trojan, Eliška Venhartová, Petr Stejskal, Dominika Holubová, Ondřej Podaný, Tereza Štopperová a Ema Marečková.

Renata Toufarová,
tajemnice Komise pro občanské záležitosti

Zlatá svatba

Dne 11. června 2022 oslavili zlatou svatbu, padesát let společného života, manželé Jana a Jan Krčovi.

Do dalších společných let popřál zlatým manželům mnoho zdraví, štěstí, rodinné pohody, spokojenosti a životního optimismu starosta našeho města pan František Pilný.

K blahopřání se připojuje i Komise pro občanské záležitosti.

Renata Toufarová,
tajemnice Komise

Na Podhůru se chystá nová atrakce: lanové bludiště

Na Podhůře poblíž rozhledny Bára by se ještě letos měla začít stavět nová atrakce pro celou rodinu, lanové 3D bludiště na kulech. Vše závisí na tom, zda projekt Městských lesů Chrudim uspěje i ve druhém kole přidělování dotací ministerstva pro místní rozvoj. Rodinný park Podhůra, jak se má atrakce jmenovat, je náhradou za lanové centrum, které už dosloužilo a letos na jaře bylo demontováno. Celkové náklady na novou atrakci činí 9,8 mil. Kč, dotace by projekt podpořila ve výši 50 % jeho užitných nákladů.

Bludiště je navrženo jako soustava síťových překážkových drah, visutých lávek a prolézaček upevněných na dřevěných kulech. Lávky mají podobu spletených lanových překážek, jsou umístěny v jednom až dvou patrech nad sebou a vedou ke 13 domečkům, z nichž některé obě patra propojují, podobně jako propadla v samotných lávkách.

Překážky a prolézačky umístěné v lávkách budou nejrůznějších tvarů a obtížností, napovídají o tom i jejich názvy: opičárna, kruhy, prales, hop, had, harfa, tunel, kladiny, vojenská, rybářská, hrazdy, síťový tunel... Překážky jsou navrženy převážně ze dřeva a polypropylenových lan a sítí.

Ze všech stran jsou lávky chráněny proti pádu ochrannými sítěmi, a proto atrakce nebude vyžadovat žádné další jištění návštěvníků, přestože je určena dětem již od 3 let. Do sedmi let věku však budou mít děti vstup povolen pouze pod přímým dohledem dospělé osoby.

Kvůli stavbě nebude docházet k terénním úpravám, bludiště bude využívat stávajícího svahu. Studii Rodinného parku Podhůra vypracovala spol. Unipark, s. r. o.

Realizace celé zakázky by měla trvat odhadem 6 až 9 měsíců, začít by měla v průběhu nebo po konci letních prázdnin, první návštěvníky by tak atrakce přivítala na jaře roku příštího.

Součástí komplexu bude i turniket, který vpustí návštěvníky do 3D bludiště po zaplacení vstupného. 3D bludiště bude otevíráno a obsluhováno sezónně.

red

Navržené umístění 3D bludiště poblíž rozhledny Bára

Dětská a sportovní hřiště v Chrudimi

Dětská a sportovní hřiště v Chrudimi – proč je budovat a udržovat? Protože poskytnout dětem již od nejútlejšího věku bezpečné prostory pro rozvíjení jejich aktivit může mít více pozitivních dopadů.

Hřiště pro celkový rozvoj osobnosti

Ve světě je všeobecně uznávaný fakt, že děti se lépe učí a vstřebávají učivo, pokud se odpoledne a ve volných chvílích pohybují, a proto je jim pohyb v Chrudimi a místních částech umožněn v maximální míře. V Chrudimi a v místních částech je k dispozici 27 dětských hřišť a 37 sportovních hřišť, která jsou zveřejněna na interaktivní mapě na stránkách města Chrudim. Uvědomujeme si, že děti se hrou učí pro život, hra je rozvíjí fyzicky, motoricky, psychicky, intelektuálně i sociálně. Dětské hřiště má pro zdravý a všestranný rozvoj dítěte nesmírný a neodmyslitelný význam.

Herní sestava v Městském parku

Hřiště dětem nabízí hru a pohyb v blízkosti bydliště, mohou se tam vyžít kdykoli během svého volného času. Pokud si na pohyb venku zvyknou děti již od mala, většinou jim zájem o sport vydrží do dospělého věku. Poté jim jako dospělým přijde přirozené cvičení například na sportovním či workoutovém hřišti.

Hřiště pro radost všech

Hřiště je zdrojem čisté a upřímné radosti, radosti ze hry, z objevování, z tvoření, zdokonalování se, z kamarádů, z pohybu. Radostné a spokojené děti působí pozitivně na své nejbližší. Zapojením rodičů do hry na hřišti se upevňují i rodinné vztahy.

Hřiště jako prevence obezity

Stalo se světovým trendem, že se lidé stěhují do velkých měst, koncentrují se ve velkých aglomeracích, kde je jen málo přirozených možností vyžití pro děti a dospělé. V naší společnosti začíná převládat sedavý způsob života, děti i dospělí se přestávají přirozeně hýbat, sedí před počítači, konzumují nezdravou stravu a pomalu tloustnou, čímž si „zadělávají“ do budoucnosti na velké problémy zdravotní a s tím spojené enormní ekonomické výda-

je. Již dnes se u nás pohybují náklady na léčbu obezity okolo 100 tis. Kč na osobu. A jako jedno z preventivních opatření proti obezitě by mohlo být vnímáno dětské hřiště, sportoviště, parky a veřejné prostory.

Hřiště jako prevence kriminality

V dětství a mládí se člověk dostává na řadu křižovatek, které ve větší či menší míře předurčují lidské kvality v dospělém věku. Nabízejí se různé alternativní cesty. Hřiště proto může působit jako přímý nástroj prevence kriminality. Mají-li děti a mládež smysluplný prostor pro trávení svého volného času, vyberou si jej a budou zde trávit kreativně a aktivně svůj volný čas.

Je tedy patrné, že dostatek dětských a sportovních hřišť může mít dalekosáhlé působení na rozvoj a směřování naší společnosti. Záleží pouze na nás, jak se budeme nejmladším generacím věnovat, rozvíjet jejich kreativitu, přirozenost a aktivitu.

Herní sestava v místní části Vestec

Veřejná dětská a sportovní hřiště jsou většinou součástí ucelených travnatých ploch v sídlištích, ulicích a místních částech. Správu vykonává úsek údržby zeleně, Odbor investic města Chrudim. Provozovatel si je vědom toho, že děti potřebují dostatek volného prostoru pro získávání vlastních zkušeností a k tomu je potřebná míra bezpečnosti a potřebnosti dohledu, která byla zpracována v technických normách ČSN EN 1176 a ČSN EN 1177. Tyto stanovují požadavky na herní zařízení, jako prostředek k ochraně dítěte před nebezpečím, jež nemusí být schopno předvídat.

V Chrudimi a místních částech provozujeme hřiště s herními prvky, které odpovídají výše uvedeným technickým normám, mají certi-

fikáty, prohlášení výrobce o shodě a jsou pravidelně kontrolovány a udržovány. Na herních prvcích se podle norem provádí 1× ročně hlavní roční kontrola a 4× ročně provozní kontrola akreditovanou firmou. V rozsahu 1× za jeden až tři týdny (stanovené podle návštevnosti hřišť) se provádí vizuální kontrola a údržba.

Dětské dopravní hřiště v Městském parku

Dětské hřiště v Klášterních zahradách

Každé sportovní a dětské hřiště má vlastní provozní řád. Provozní řád informuje, pro jakou věkovou kategorii jsou herní prvky určeny a jak se na hřištích chovat, kdy je navštěvovat, včetně důležitých telefonních kontaktů.

S ohledem na platnost nových norem nechalo město Chrudim v roce 2002 zpracovat revizi a optimalizaci herních zařízení. Na základě těchto dokumentů se od roku 2003 začalo s rekonstrukcí hracích zařízení. Herní prvky byly a jsou postupně vyměňovány nebo opraveny tak, aby vyhověly požadavkům na bezpečný provoz.

V posledních pěti letech získaly nové dětské a sportovní hřiště místní části Vlčnov a Vestec. Také Městský park byl obohacen o nové herní prvky.

V rámci participativního rozpočtu projektu Tvořím Chrudim v letech 2020 a 2021 získaly dětské a sportovní hřiště i místní části Topol a Markovice.

*Hana Dušánková,
úsek údržby zeleně*

Letním letem hřištěm světem aneb Až už nebudete vědět, co s nimi

A hned na začátku raději přiznáváme, že vás stejně určitě úplně nezachráníme, ale jako si před prázdninami děláte revizi lékárničky, kruhů, křídýlek, šnorchlů, matrací a balonů, pokusíme se tu udělat revizi hřišť ve městě.

Protože, co kdyby o nějakém vašeho dítěte nevěděly ☺

Tak když už jsou větší nebo jste vy odvážní rodiče, doporučujeme lanové prvky – v Klášterních zahradách i s houpačkou, teď naprosto nově postavenou lanovou loď v Topoli, velkou lanovou věž za Michalským parkem a v sídlišti U Stadionu je nejen lanová věž, ale i malá lanová stezka na stromech. V sídlišti Strojářů je dokonce lanovka a v sídlišti Na Šancích ve svahu lezecká sestava. Až zatoužíte po stínu, jděte do Městského parku, kde je pěkně ve stínu stromů balanční prvek a hravá přelézací sestava se skluzavkou a koníci i s povozem a vy si můžete roztáhnout deku do stínu stromů a v tichosti pozorovat plující mraky po obloze. Rozhodně tu musíme připomenout dopravní hřiště v Městském parku – stroje vlastní i k zapůjčení, semaforey funkční, policie bdělá, otevřeno přes prázdniny i dopoledne a občerstvení blízko.

Lezecká sestava ve svahu mezi ulicemi Hradištní a Na Šancích ve stejnojmenném sídlišti

A vůbec, kdo preferujete především to blízké občerstvení, dětská herní sestava je volně přístupná na fotbalovém hřišti v Novoměstské ulici, hřiště v Medlešicích je přímo na konci příjemné cyklostezky a také už zmíněný stinný Městský park.

Lanovka v sídlišti Strojářů, v pozadí další herní sestavy

Obecně platí, že chceme, aby v každém sídlišti byly alespoň menší herní prvky nebo sestavy s klouzačkou, pískoviště, pružinové houpačky, a snažíme se neinstalovat nic stejného. Takže tu mohu s klidem prohlásit, že když se půjdete podívat k sousedům, objeví vaše děti něco trochu jiného ke hře nebo minimálně nové kamarády. Když vyjedete na kole z města, můžete navštívit dětské hřiště v Medlešicích, nově v Markovicích, ve Vestci, v Topoli je kromě lanové lodi i workoutová sestava a posilovací stroje, i cestou Vlčnovem se můžete na dětském hřišti zastavit.

Točení je cesta do vytržení, takže tu máme i kolotočeeeee (Na Větrníku, sídliště Strojářů, pobytový ostrov Pod Zbrojnicí, Městský park), otáčecí talíře (Městský park) nebo točivé lanové sítěěěě (Čavisovská, Čáslavská).

V sídlišti Na Šancích je trochu neobvyklé dětské hřiště s pohyblivými částmi, schválně, kolik dětí je třeba na jejich rozpořehování.

Ve městě jsou i víceúčelová hřiště sportovní – na Legumě asfaltové s basketbalovými koši, v Topolské ulici s kůly na síť na nohejbal, Na Větrníku se na hřišti pořádají petanquové turnaje a hraje fotbal, v sídlišti U Stadionu si můžete dát volejbal třeba čtyři družstva najednou.

A na závěr nejdůležitější informace – připravili jsme pro vás a právě aktualizujeme mapu hřišť ve městě a místních částech včetně aktuálních informací o každém hřišti. Najdete ji na adrese bit.ly/mapyHristCR.

Kateřina Jánská, úsek údržby zeleně

Nové dětské hřiště v Markovicích vzniklo díky projektu participativního rozpočtu Tvořím Chrudim a aktivním občanům, kteří se o ně zasadili

Lanová věž v sídlišti U Stadionu, malou lanovou stezku na stromech vidíme v pozadí

Odbor investic informuje

V rámci participativního rozpočtu byly pro letošní rok zvoleny dva projekty na vybudování dětských hřišť.

V Markovicích bylo instalováno šest herních prvků. Herní prvky jsou tvořeny šplhací sestavou, kolotočem, houpacím hnízem, dvěma pružinovými houpačkami a flexi sestavou, které jsou vhodné pro děti od 3 do 14 let. Hřiště je doplněno o lavičky a odpadkový koš.

Velký multifunkční herní prvek v Topoli. Foto: Jakub Novotný

Náves v Topoli byla doplněna o velký multifunkční herní prvek „Lod“. Jedná se o balanční lanový prvek podporující především rozvoj zdatnosti a síly, vhodný je pro děti od 2 do 10 let.

Přejeme všem dětem krásné prázdniny plné her a zábavy.

Petr Pecina, vedoucí Odboru investic

Obnovená fasáda Regionálního muzea v Chrudimi

V uplynulých dnech zmizelo od novorenesanční budovy Regionálního muzea v Chrudimi (Široká 86) podchozí lešení. To zde bylo umístěno od začátku roku 2019 především kvůli opadávající omítce a ochraně chodců, ve špatném stavu však byly nejen svrchní části fasády, ale také sgrafita a kamenné prvky.

Nedlouho poté se na částech budovy odhalily zrakům kolemjdoucích části nové, opravené fasády. Čerstvá fasáda se pro svou poměrně výraznou barevnost nevyhnula větší pozornosti veřejnosti.

Barevná kombinace obnovované fasády odpovídá stávajícímu řešení, které je poplatné poslední stavební úpravě a odpovídá zásadnímu kulturně-spoločenskému významu této kulturní památky.

Díky preventivnímu průzkumu historických vrstev barevnosti muzejní budovy bylo sice odbornými pracovníky památkové péče zjištěno, že nejstarší vrstva barevného pláště byla monochromní,

ale vzhledem ke skutečnosti, že budova regionálního muzea sousedí s budovou dnešní Chrudimské besedy čp. 85, která se obnovy monochromní fasády dočkala po své rekonstrukci v roce 2017, byla obdobná rekonstrukce historické fasády objektu v monochromní pískové barvě zavržena.

V úvahu byla zahrnuta celková situace budov ze tří stran uzavřeného prostranství, kde by dvojí monochromní fasáda podobného tónu nepůsobila vhodně a výše naznačený význam prostředí, které je uzavíráno utilitární funkcionalistickou budovou čp. 83, by byl snížen. Podstatná je rovněž skutečnost, že zvolená barevnost z památkového hlediska podstatu kulturní památky nepoškozuje a je reverzibilní. Materiálově se jedná o velmi paropropustnou barvu vhodnou zvláště k použití na objektech s památkovou ochranou.

Aktuálně prováděná úprava je samozřejmě realizována dle podmínek závazného stanoviska Odboru školství, kultury, sportu a památkové péče Městského úřadu Chrudim, jež byly spolu s výslednou barevností určeny po vzájemné konzultaci zástupců památkové péče a zástupce investora. Historické barevné vrstvy byly zdokumentovány za přítomnosti pracovníků z Národního památkového ústavu v Pardubicích (NPÚ) a jsou uloženy v archivu muzea a NPÚ.

Postup prací při obnově fasádního pláště objektu je v rámci kontrolních dnů pod dohledem zástupců památkové péče a investora.

Oprava fasády ze severozápadního směru (tj. od sochy J. Ressela) a ze strany Široké ulice má být dokončena i se sklizením stavebního lešení do 30. června. Oprava fasády z jihovýchodní strany od náhonu by měla následovat v termínu do konce srpna. Prodloužení doby realizace vyplývá především z dodatečně zjištěného poškození hranolových váz a potřeby dalších restaurátorských zásahů u dalších ozdobných prvků, např. sgrafitové výzdoby a zlacených dekorací. V nikách budou umístěny sítě proti holubům na ochranu soch a na římsách kvůli znečištění od holubů přibudou hřebíkové koberce.

Budova muzea je vlastnictvím města Chrudim. Ve výpůjčce ji má k muzejním účelům Regionální muzeum v Chrudimi, příspěvková organizace, již zřizuje Pardubický kraj. Na opravu vnějšího pláště/fasády hlavní budovy muzea schválilo Zastupitelstvo města Chrudim dne 21. 3. 2022 přidělení účelové dotace ve výši 3 200 000 Kč. Celkové náklady na opravu činí dle odhadu příjemce 8 200 000 Kč.

Městský park a zastávka na Podhůře kulturními památkami

Na základě návrhu Národního památkového ústavu schválili zastupitelé města na svém červnovém jednání podání žádosti k Ministerstvu kultury ČR o prohlášení Městského parku Chrudim a autobusové zastávky Chrudim – Podhůra za kulturní památky.

V případě **Městského parku** se jedná o autenticky dochované dílo zahradního umění, které bylo výrazně upraveno architektem Františkem Thomayerem. Je to jeden z prvních městských parků ve východních Čechách, v němž se potkává styl anglického krajinářství, historizující styly a vliv secese. Součástí parku jsou mimo cenné kompozice dřevin z konce 19. a první poloviny 20. století i drobné zahradní stavby originálního výstavního altánu v maurském pojetí a repliky odpočinkového pavilónu s cennými řezbářskými detaily. U vchodu do parku se nachází kulturní památka, socha Kalliope (viz s. 14).

Cukrovarnický pavilón v Městském parku na hospodářsko-průmyslové výstavě v roce 1881. Foto: Regionální muzeum v Chrudimi

Založení dnešního parku souvisí s vybudováním ležáckých sklepů a restaurace Na Sklepích v roce 1864. Důležitou proměnou prošel park před 1. krajinskou hospodářsko-průmyslovou výstavou, která se konala v srpnu roku 1881. Nezbytná revitalizace byla provedena v roce 2007, v roce 2016 byly do parku umístěny soudobé herní prvky.

Ojedinele zachovaná funkcionalistická **zastávka Chrudim – Podhůra**, jedna z posledních v Pardubickém kraji, byla vystavěna v akci „Z“ chrudimským stavitelem arch. Cyrilem Luhanem st. někdy před rokem 1961.

Otevřený přístřešek zastávky je vybudovaný na protáhlém půdorysu, jeho zadní cihlová stěna se na obou koncích oble stáčí a tvoří závětrí pro cestující. Plochá střeška je tvořena tenkou betonovou deskou, předsazenou směrem k silnici. Přesah střechy nesou čtyři štíhlé ocelové sloupky, ukotvené do prahu z kamenných desek. Do boční stěny zastávky je ukotven stožár s osvětlením. Prostředí dotváří převislý kultivar břízy bělokoré, který je typickým prvkem pro krajinářskou architekturu této doby.

Petice na podporu Chrudimské nemocnice

Vážení spoluobčané,
rádi bychom vás upozornili na petici, kterou jsme nedávno zřídili na podporu Chrudimské nemocnice.

Jaká je budoucnost nemocnice, nikdo neví – informace se různí podle toho, ze které strany přijdou. Jisté je, že od 1. července bude „utlumen“ (slovy krajské radní Michaely Matouškové) provoz lůžkového oddělení chrudimské interny. Mělo by jít o dočasné opatření, jehož příčinou je nedostatek personálu. Od září by prý měl být provoz obnoven, pokud se podaří sehnat lékaře. Situace na dalších odděleních podle zpráv od zdravotníků rovněž není uspokojivá.

Rádi bychom dali vedení Pardubického kraje a představenstvu NPK na vědomí, jak moc nám záleží na tom, aby nemocnice fungovala v plném rozsahu. Také se domníváme, že by občané měli mít možnost svými hlasy a svými podpisy nemocnici podpořit a dát zdravotníkům najevo, že je potřebují a stojí za nimi. Za svoje nasazení a obětavost v posledních dvou letech si to bezesporu zaslouží. A v neposlední řadě to děláme i pro sebe a své blízké.

Je nám jasné, že přijít s peticí před volbami může vyvolat různé spekulace a podezření, ale nemůžeme čekat, až bude po volbách – to už by mohlo být pozdě. Prosíme všechny, aby v této chvíli zapomněli na politiku a mysleli na to, co je prospěšné pro všechny stávající i budoucí pacienty nemocnice.

Petici, jejíž plné znění uvádíme níže, můžete podepsat na některém z mnoha míst v Chrudimi i okolí nebo elektronicky.

Text petice:

My, níže podepsaní občané, prostřednictvím této petice žádáme, **aby byl opětovně zajištěn provoz Chrudimské nemocnice v plném rozsahu**. Požadujeme

zachování lékařské péče v této nemocnici minimálně na takové úrovni, na jaké byl v době před pandemií koronaviru, obnovení činnosti oddělení, jejichž provoz byl ukončen nebo omezen, tak, aby byla nemocnice opět plně funkční. V zájmu personálního zajištění nemocnice apelujeme na zřizovatele, aby respektoval potřeby zdravotníků, kteří se dlouhodobě na péči o pacienty podílejí, především aby snížil administrativní zátěž lékařů a zajistil nemocnici kvalitní management. Děkujeme.

Podpisová místa v Chrudimi:

- Městský úřad Chrudim – klientské centrum (Pardubická ul. 67, přízemí)
- Informační a turistické centrum, Resselovo náměstí čp. 1
- Nemocnice Chrudim
- Lékárny: Benu (Palackého 183 – Nová Poliklinika)
Nowa (Palackého 191)
Pod břechtanem (Palackého 806)
Prima (Fibichova 41)
- V ordinacích MUDr. Vltavského, MUDr. Michala, MUDr. Haase, MUDr. Sláčka (rehabilitace), MUDr. Nováka (stomatologie)
- V příměstských částech zajišťují sběr podpisů členové osadních výborů.

Za petiční výbor Petr Lichtenberg

Plán CSSP na srpen

Posezení s hudbou a tancem

15. 8. od 16.00 hodin

Hraje skupina pana Zdeňka Škvařila.

Měšťanská restaurace

Pomoc pro rodiny dětí s autismem

Organizace Rodinné Integrační Centrum z. s. v Pardubickém kraji pomáhá rodinám s dětmi s poruchou autistického spektra díky službě homesharing.

Homesharing, neboli sdílená péče, je nově se rozvíjející systém podpory pro rodiny dětí s poruchou autistického spektra. Jde o přirozený systém, který propojuje rodiny pečující o děti s poruchou autistického spektra s rodinami nebo jednotlivci, kteří chtějí o takové dítě pečovat a činí tak ve svém volném čase. Jde o pobytovou komunitní službu. Tyto osoby se v rámci homesharingu nazývají hostitelé.

Kdo je to hostitel

Jde o rodinu či jednotlivce, která si bere dítě pravidelně v předem domluvených časech k sobě do domácnosti. Hostitel se dítěti věnuje a pečuje o něj po všech stránkách. A po uplynutí domluveného času dítě vrací zpět do jeho rodiny. Hostitel není profesionální pracovník sociálních služeb. Hostitelem se může stát kdokoliv, kdo má zájem a chuť pomáhat a je ochotný nabídnout svůj volný čas a energii potřebným.

Pro rodinu s dítětem s autismem je tato služba velmi vítanou novinkou, která jí může poskytnout potřebnou podporu v péči o dítě a také prostor, aby si mohla nakoupit, uklidit, zajít k lékaři či na úřad nebo si odpočinout a věnovat se i svým dalším dětem.

Homesharing je o vztahu

Homesharing je celkově přínosný pro všechny zúčastněné. Rodičům dítěte s autismem poskytuje odlehčení od každodenní péče o jejich dítě, předchází syndromu vyhoření a posiluje rodinné vztahy. Rodiče také mohou objevit, že na péči o dítě s autismem nemusí být sami. Hostitelům homesharing ukazuje svět lidí s poruchou autistického spektra. Je přínosný pro jejich seberozvoj, může dát jejich životu smysl, mohou získat nové zážitky a nová přátelství. V neposlední řadě prospívá samotným dětem s poruchou autistického spektra, které díky němu získávají nové zkušenosti, učí se fungovat v neznámém prostředí, na které si postupně zvykají, navazují nové vztahy a budují si svůj vlastní svět bez rodičů, což potřebují stejně jako děti zdravé, ale často nemají možnosti nebo schopnosti takový svět samy tvořit.

Více informací naleznete na našich stránkách www.ric.cz/obsah/homesharing.

*Anežka Vavřínová,
koordinátorka Homesharingu*

Prázdniny v Domě dětí a mládeže

Prázdniny si užíváme na různých táborech, příměstských i pobytových. Ale už si plánujeme zájmové kroužky. Najdete u nás kroužky sportovní, tvořivé, umělecké i jazykové. Podívejte se na naši nabídku na stránkách a vyberte si. Přihlašování již bylo zahájeno na konci června a probíhá pouze elektronicky na našich stránkách www.ddm-chrudim.cz/krouzky. Děti, které již kroužky navštěvovaly, se musí přihlásit znovu. Stránky dostaly nový kabátek, proto bude nutná nová registrace rodičů!

Na konec prázdnin plánujeme tři velké výlety:

29. 8. Fly Zone Park Hradec Králové
Areál plný skákání a sportovní zábavy.

30. 8. Zoo Praha s VIP průvodcem
To nejzajímavější, co můžete v zoo vidět.

31. 8. Botanicus
Centrum řemesel a bylinné zahrady, mnoho dílniček za pár grošů.

Přihlašování na tyto tři akce najdete na našich stránkách.

Užijte si krásné prázdniny, prožijte spoustu dobrodružství a najděte si chvíli i na relaxaci. V září se na vás opět těšíme!

*Iva Horáková,
Dům dětí a mládeže*

Pozlatit a naklonovat

Vše v životě je o lidech, vzájemné komunikaci a respektu. Zkušené a oblíbené učitelky z MŠ Víta Nejedlého, Květa Jiráková a Zuzka Klustová, přidávají každý den ještě laskavost. Po boku paní učitelky Květy vyrostlo v Chrudimi dokonce už několik generací šťastných dětí a letošní školní rok je v této mateřince její poslední.

Přesně takovéto osobnosti v životě našich dětí bychom měli pozlatit a naklonovat. A to nejen pro všechny děti, ale také pro rodiče, kterým pomáhají spoluvychovávat ty „malé & velké učitele života“. Květa a Zuzka mají svoji profesi jako poslání. Děti jsou jejich rovnými respektovanými a milovanými parťáky. Díky za to, dámy! Je to vždy velká radost naslouchat vašemu přirozenému dialogu a práci s dětmi. ☺

Květa Štěrbová

Prázdninové čtvrtky v knihovně

Každý prázdninový čtvrtek od 10 hodin v Městské knihovně Chrudim.

7. července – Muzicírování s Lukášem Pavlem, **14. července** – Obora Žleby, **21. července** – Keramická dílna, **28. července** – Hravé odpoledne s hasiči.

4. srpna – Cvičíme jógu na zahradě, **11. srpna** – Drátkování, **18. srpna** – Co všechno umí pejsek Pipí?, **25. srpna** – Retrohrátky.

Jana Hamplová, ředitelka knihovny

Jak dopadly zápisy dětí pro školní rok 2022/2023?

Zápisy do základních škol pro školní rok 2022/2023 se konaly 22. a 23. dubna 2022. Dostavilo se celkem 367 dětí, z toho bylo 60 žádostí o odklad školní docházky. Rozhodnutí o nepřijetí bylo vydáno u 27 dětí, které nebyly pro chrudimské školy spádové.

Zápisy do mateřských škol pro příští školní rok se konaly 5. a 6. května 2022. Dostavilo se celkem 345 dětí, z toho 250 dětí bylo přijato a 95 dětí přijato nebylo. Všechny děti s trvalým pobytem v Chrudimi, které mají na předškolní vzdělávání právní nárok, tzn. ty, které do začátku školního roku dovrší věku 3 let, byly přijaty.

*Veronika Straková,
vedoucí oddělení školství*

Roztančené léto s Taneční školou InDance

Pro děti, které mají rády táborové prostředí, tanec, hry a soutěže, připravuje Taneční škola InDance svůj letní **Příměstský InDance tábor**. Na pětidenním tanečním táboře (od pondělí do pátku) vás čekají taneční lekce dvakrát denně, stejně tak nebudou chybět ani kreativní a sportovní aktivity, ať už na sále, nebo venku. Příměstský InDance tábor je šitý na míru všem od 5 do 15 let. Vítání jsou jak stálí členové taneční školy, tak i nováčci, kteří si chtějí zahrát hry, zatančit

a poznat nové přátele. Lekce povedou zkušení lektori Taneční školy InDance a spolu s dalšími skvělými vedoucími zajišťují nabitý zábavný program. Tábor je ideální pro začínající i pokročilé tanečníky.

Procestujte a protančete se až na okraj světa na letošním letním příměstském táboře, kde se budou objevovat a zachraňovat ztracené artefakty. A které že to budou? To vám prozradí až na Příměstském InDance táboře od 11. do 15. července v prostorách Gymnázia Josefa Resslera v Chrudimi.

Více na www.indance.cz.

*Kateřina Zadražilová,
Taneční škola InDance*

Omezení po dobu rekonstrukce sportovní haly

Ve středu 22. června se starosta František Pilný setkal se zástupci sportovních oddílů, kterých se budou týkat omezení po dobu rekonstrukce sportovní haly na Tyršově náměstí v termínu od 1. ledna 2023 do 31. srpna 2024. Jednání se zúčastnili trenéři volejbalu, basketbalu, házené, florbalu, sportovní a moderní gymnastiky, mažoretek, aerobiku, stolního tenisu a Sokola (všestrannosti).

V uvedeném termínu bude sportovní hala kompletně uzavřena a oddíly si začínají zajišťovat náhradní sportoviště.

Sportovci městu předali seznam požadavků jednotlivých oddílů, některé z nich jsou např. schopné minimalizovat potřebu využití tělocvičny a část sezóny odehrávají venku. Jiné oddíly se pokusí zajistit náhradní prostory v základních a středních školách buď přímo v Chrudimi, nebo v přijatelné dojezdové vzdálenosti. Všem oddílům byly předány kontakty na ředitele jednotlivých škol, vedení města bude v případě potřeby při jednáních nápomocno. Současně zastupitelstvo města na svém červnovém zasedání schválilo navýšení sportovních dotací na dopravu o částku 850 tisíc Kč, část těchto prostředků bude k dispozici dotčeným sportovním oddílům. Se zvýšenou finanční podporou se počítá i v dalších letech.

red

Stolpersteiny pro rodinu Witzovu, Mandelíkovu a Emilii Münzerovou

V letošním roce opět přibudou v Chrudimi další stolpersteiny, neboli Kameny zmizelých. Po dvouleté přestávce je opět přijede osobně umístit autor tohoto mezinárodního projektu, německý umělec Gunter Demnig. Pokládání se bude konat ve čtvrtek 14. července od 17 hodin.

Kameny budou položeny na třech adresách v Chrudimi. Největší počet jich bude položen v Havlíčkově ulici vedle mostu přes Chrudimku, kde akci zahájíme. V místě, kde dnes stojí restaurace Kateřina, stával dům čp. 91/III, v němž až do 2. světové války provozovala svoji likérku **rodina Witzova**.

Dvojčata Jiří a Vladimír Witzovi, jejich sestřenice Blažena (za řídítky), foto: Státní okresní archiv Chrudim

Witzovi přišli do Chrudimi ze Zajezdce v roce 1868, usadili se v domě čp. 91 a provozovali zde výčep a prodej lihovin. Svou adresu ani profesní zaměření nezměnila rodina po více než 70 let. Firma se rozrůstala, z prvotního obchodního zástupce v obchodu s lihovinami se stala postupně samostatná výroba, od roku 1922 již mluvíme o tovární výrobě jemných likérů.

Živnostenský inspektorát charakterizoval firmu v roce 1933 takto: „Vyrábějí na teplé cestě likéry všeho druhu a ovocné šťávy (malinové, citronové, pomerančové). V závodě pracuje skladník, který též obsluhuje destilační přístroj, 2 dělníci a šofér. V zimních měsících také jedna žena, která lepí viněty na láhve. Firma má 6 obchodních zástupců a 4 kancelářské síly. Ročně se zpracuje 300 hl čistého lihu na likéry, rum, brandy a kořalku. Objekt má kromě destilárny 4 místnosti, kde jsou uloženy likéry v sudech, 3 místnosti, kde jsou likéry a víno v lahvích, lepírnu vinět a výpravnu. Dále prodejnu a 3 kanceláře.“ Později se k výrobnímu postupu přidala ještě studená výroba likérů.

Albert a Klára Witzovi, kteří rodinnou firmu v Chrudimi v roce 1868 založili, měli šest dětí. Klára brzy ovdověla, firmu od ní převzali dva nejmladší synové Eduard a Oldřich, kteří s rodinami v Chrudimi žili.

Eduard se oženil s Helenou a měli jedinou dceru Blaženu. Oldřich si přivedl do Chrudimi manželku Valerie z Prahy, v roce 1925 se jim narodila dvojčata Jiří a Vladimír.

Rodiny obou bratrů byly z Chrudimi deportovány společně s ostatními židovskými obyvateli v prosinci 1942. V Terezíně obě rodiny strávily necelých 9 měsíců a v září 1943 byli deportováni dál do Osvětimi. Dostali se do tzv. terezínského rodinného tábora Osvětim II.-Březinka, který nacisté zřídili zřejmě pro účely propagandy kvůli eventuální návštěvě Mezinárodního červeného kříže. Rodiny zde nebyly rozděleny, neproběhla selekce, i podmínky byly pro vězně mírnější, ač stále otřesné. Zůstaly jim všední šaty, rodiny se mohly setkávat. Nicméně všem byla dána lhůta šestiměsíční „karantény“, po níž bylo určeno, že tábor bude zlikvidován. K tomu došlo v noci z 8. na 9. března 1944, kdy byli zbylí vězňové zavražděni v plynu (řada jich zemřela dříve již v průběhu zmíněných šesti měsíců na podvýživu, vyčerpání a infekční nemoci).

Této osudné noci bylo zlikvidováno více než 3700 Židů převážně z Československa. Je to největší hromadná vražda československých občanů v historii. Tento osud stihl i obě rodiny Witzovy. Válku přežil bratr Valerie Witzové Hanuš Klein (později přejmenován na Jana Karase). Po osudu své sestry a její rodiny po válce pátral, takže se mu podařilo získat informace o jejich posledních měsících života. Zjistil, že Valerie z podmínek v lágru zešilela. Její syny – dvojčata – se alespoň podařilo uchránit před Mengelem a jeho pokusy, protože se vydávali za pouhé sourozence.

Valerie Witzová se syny, foto: Státní okresní archiv Chrudim

Kromě rodiny Witzovy dostanou v letošním roce své stolpersteiny ještě **Mandelíkovi** na adrese Masarykovo náměstí čp. 60. V tomto domě Mandelíkovi provozovali obchod. Odtud byli deportováni manželé Otto a Anna Mandelíkovi spolu s Ottovou maminkou Bertou. Berta byla zavražděna v Osvětimi v únoru 1944, Otto a Anna byli jako zdraví čtyřicátníci při selekci vybráni na práci. Otto se dostal s dalšími mužskými spoluvězni do pracovního tábora ve Schwarzheide, podobně jako třeba chrudimský Jan Salus či lužský Otto Schwarz. Zde byl v prosinci 1944 ubit dozorcí. Jeho žena Anna krutou pouť táborů Osvětim a Stutthof přežila. Jako jediná z rodiny se vrátila a o své pouti vydala rozsáhlé svědectví, které je uloženo v Památníku Terezín. Po válce se znovu provdala za jiného přeživšího Jaroslava Seinera a odstěhovala se z Chrudimi do Pardubic, kde v roce 1988 zemřela.

Poslední stolperstein letos bude umístěn na adrese v Poděbradově ulici čp. 330, před domem rodiny Salusových. U nich v době války žila vdova **Emilie Münzerová**, rozená Sachslová, která byla sestrou Olgy Hammerschlagové, tchyně Viktora Saluse. Emilie a Olga pocházely z jedné z předních chrudimských židovských rodin. Jejich otec – právník **JUDr. Jakub Sachs** – byl v Chrudimi

významnou postavou. Vedle své advokátní praxe byl členem téměř všech dobročinných a vlasteneckých spolků, členem výboru zemské židovské reprezentace v Čechách (dokonce i jejím prezidentem), členem správní rady cukrovaru v Hrochově Týnci i okresní školní rady a patřil k předním mecenášům kulturního života města. Emilie se provdala za právníka JUDr. Theodora Münzera a odstěhovala se do Rumburka. Velmi brzy však ovdověla a v roce 1903 se se dvěma malými dětmi k rodičům vrátila. Žili ve Filištínské ulici, nejprve v domě čp. 35, později v domě čp. 45 na Všehrdově náměstí. Děti Markéta a Jan chodily v Chrudimi do školy, Jan se později stal studentem gymnázia. Markétu stihl stejný osud jako její matku, u Jana však existuje naděje, že nacistickému vraždění unikl.

Valerie Witzová se syny na Kočíčím hrádku

Dům v Havlíčkově ulici, foto: Státní okresní archiv Chrudim

Emiliina sestra Olga se provdala za doktora Hammerschlaga do Slaného. Podobně jako Emilie se však vrátila do Chrudimi na stáří k dceři Marii, provdané za Viktora Saluse. Obě sestry se tak sešly u rodiny Salusových a stihl je i stejný osud v podobě deportace z Chrudimi. Emilie zemřela v Terezíně 13. října 1943, Olga byla zavražděna v Osvětimi.

Alžběta Langová

Upozornění – odstávka tepla

Ve dnech 18.–20.července 2022 bude přerušena dodávka tepla od EOP Distribuce, a. s., sloužící pro topení a ohřev teplé vody. K přerušení dodávek dojde 18. července v brzkých ranních

hodinách a následné obnovení plánujeme na 20. červenec odpoledne kolem 16.00 hodin. Pro minimalizaci četnosti odstávek v lokalitě Chrudim je naší snahou provést všechny nutné práce právě v tomto termínu.

Děkujeme za vaše pochopení a trpělivost.

Jana Slavíková, EOP Distribuce, a. s.

Technické služby informují

Vážení spoluobčané, je před námi letní sezona, čas prázdnin, proto bych vám všem rád popřál příjemné prožití zasloužených a krásných dovolených a odpočinutí od starostí běžných dní.

Nicméně, život běží dál, a tak mi dovoluji pár dat a termínů. Předně bych rád upozornil, že **svoz komunálních odpadů a bioodpadů** bude probíhat i během červencových státních svátků.

V průběhu státních svátků 4.–6. července (pondělí–středa) **bude sběrný dvůr uzavřen.**

Dále se množí dotazy, co a jak se bude dít v odpadovém hospodářství, co s daty, která začínáme načítat z popelnic a podobně. V současné době **QR kódy** slouží k inventarizaci jednotlivých popelnic a jejich přiřazení k jednotlivým nemovitostem. Jde o to, aby město mělo detailní přehled o počtu a rozmístění popelnic v jednotlivých lokalitách. Následně k tomu začneme sledovat objemovou naplněnost jednotlivých popelnic, abychom znovu získali přehled o množství objemového odpadu v jednotlivých částech města. S těmito daty se pak bude připravovat spolu s dalšími opatřeními další strategie nakládání s odpady ve městě Chrudim a jeho místních částech. Je to dlouhý proces, který závisí nejen na poloze ve městě nebo na typu zástavby, ale také na ročním období apod.

Vzhledem ke zvyšujícím se zákonným poplatkům za uložení směsného komunálního odpadu a zvýšení cen za jeho uložení je téměř nevyhnutelné zvýšení poplatků občanů za odvoz komunálního odpadu. Musíme si uvědomit, že cena za uložení je oproti roku 2016 už více než dvojnásobná, a poplatky od občanů zůstávaly na stejné částce. Bohužel produkujeme stále více odpadů, a přestože zvyšujeme množství vytríděného odpadu (papír, plasty) a zavedli jsme třídění bio odpadu, tak produkce komunálního odpadu bohužel neklesá, ale stagnuje.

Ještě se vrátím ke **svozu bioodpadu** ve všech lokalitách města Chrudim. Vzhledem k nárůstu počtů svážených domácností došlo k reorganizaci svozových tras a rozšíření svozových dnů. Tím také ke změně svozových dnů u některých lokalit, jež byla nezbytná k zachování plynulosti svozů bioodpadu. Nedostatkem je nezájem některých občanů o svoz bioodpadu. Upozorňujeme, že bio popelnice jsou k dispozici ve sběrném dvoře, a kdo tak ještě neučinil, nebo nemohl být u adresného výdeje v jednotlivých ulicích, si může bio popelnici ve sběrném dvoře vyzvednout. Děkuji.

Na závěr bych vám všem chtěl ještě jednou popřát příjemné prožití prázdnin.

Zdeněk Kolář, ředitel společnosti

Balóny nad Chrudimí

Nad Chrudimí se budou i v letošním roce vznášet balóny, a to od 29. do 31. července. Akce se uskuteční pod záštitou starosty města Františka Pilného.

V pátek 29. července v 19 hodin zahájíme prvním hromadným vzletem horkovzdušných balónů z Ploché dráhy. Balóny vzlétnou a nad městem budou k vidění i v sobotu a v neděli ráno, vždy mezi 6. a 8. hodinou.

V sobotu se pak od 19 hodin uskuteční tradiční Závod o Pařez neboli Přelet městských lesů Chrudim, geoparku a CHKO Železné hory. Cílem přeletu je rozhledna Bára a piloti si mohou sami zvolit místo startu. Neváhejte a přijďte se pokochat nebem plným balónů.

Vzhledem k aktuálním meteorologickým podmínkám může ve všech případech dojít ke změně místa a času vzletu.

*Petr Pecina,
vedoucí Odboru investic*

Národní geopark Železné hory zve

Toulky krajinou ticha

4. 7. – 31. 8., Výstavní síň Vodních zdrojů Chrudim
Výstava fotografií předčasně zemřelého Libora Blažka, zaměřených na přírodu a divokou přírodu. Vernisáž výstavy proběhne 5. července od 18.30 hodin, bude možné si zakoupit stejnojmennou knihu fotografií Libora Blažka doplněnou o básničky jeho kamaráda Zdeňka Jiráska. Výstava potrvá do 31. srpna. Vstupné zdarma.

Geopark na Lughnasadu

29. 7. – 30. 7., Země Keltů, Nasavrky
Najděte si nás na Mezinárodním festivalu keltské kultury v Nasavrkách. Ukážeme vám zajímavé zkameněliny a rozšířenou realitu, budeme hrát dámu s trilobity a samozřejmě přivezeme i naše pivo Smoked Iron. Tak dorazte.

*Jakub Ženka,
Národní geopark Železné hory*

Chrudim ožije loutkami, hudbou a letní atmosférou

V sobotu 2. července 2022 se uskuteční oslavy 50. výročí otevření Muzea loutkářských kultur v Chrudimi. Od 10 do 24 hodin se návštěvníci mohou těšit na divadla, hudební vystoupení a workshopy. Do Chrudimi při této příležitosti zavítá i spousta významných hostů včetně nejznámějších českých loutek.

Oslavy půlstoletí Muzea loutkářských kultur jsou za dveřmi. Stejně jako slavnostní otevření muzea před padesáti lety se konají během přehlídky Loutkářská Chrudim, s níž MLK pojí těsné vazby a přátelské vztahy. V programu čítajícím symbolických padesát účinkujících najdete vedle hudebních skupin a sólistů, loutkářských souborů, tanečních oddílů i žáky chrudimské ZUŠ

nebo pardubické konzervatoře. Na deseti různých místech na Resselově náměstí a v přilehlých uličkách vystoupí např. kapely Lent Moyo, Herbert Einstein, Pískomil se vrací, Dancing Barefoot, Sketa Fotr, 2Enough či Krásné nové stroje, loutkáři z divadla Toy Machine, Čmukaři, Teatro Truhla, Damúza nebo taneční soubor Flamenco Pardubice.

K oslavám loutkářského jubilea samozřejmě budou patřit i loutkářské dílny, při nichž malí i velcí návštěvníci budou moci uplatnit svoji kreativitu pod vedením předních českých řezbářů a výtvarníků jako např. Evy Hellerové, Bary Hubené, Přemysla Černého nebo Pavla Truhláře. Rukodělné workshopy pro návštěvníky připravili i šikovní řemeslníci z chrudimského brašnářství Barons a truhlářství Spalto. Pro dětské návštěvníky vznikne na Žižkově náměstí hrací zákoutí s řezbovaným kolotočem, loutkovým divadlem, dílnami a dalšími aktivitami.

Program na Resselově náměstí a v přilehlých ulicích začíná v 10 hodin dopoledne a potrvá až do půlnoci. K oslavám se připojují i vybrané místní podniky a obchody, které budou mít otevřeno nad rámec běžné otevírací doby a některé z nich budou mít pro návštěvníky přichystáno i něco navíc oproti své standardní nabídce.

Součástí oslav bude i speciální narozeninová tombola, do níž přispěli svými dary nejen chrudimské podniky a soukromníci, ale také přední česká loutková divadla. Lístek do tomboly si budete moci koupit od všudypřítomného Kašpárka.

Samotné Muzeum loutkářských kultur bude tento den vedle programu lákat návštěvníky i na zbrusu novou výstavu těch nejzajímavějších loutek a dalších loutkových artefaktů z rozsáhlé muzejní sbírky s příznačným názvem *Všechno nejlepší! 50 let Muzea loutkářských kultur v Chrudimi*. Muzeum bude přístupné zdarma a bude otevřeno až do 24 hodin. Novou výstavu si budou návštěvníci moci projít ještě před oficiální vernisáží od 8.30 do 14 hodin.

V 17 hodin začne zdravici nejslavnějších českých loutek, Spejbla a Hurvínka, oficiální část oslav za přítomnosti slavnostních hostů, včetně ministra kultury ČR Martina Baxy nebo hejtmana Pardubického kraje Martina Netolického.

Na hlavním pódiu na Resselově náměstí proběhne kromě vernisáže „narozeninové“ výstavy i křest publikace Richarda Matuly Sbírkou a historie Muzea loutkářských kultur v Chrudimi. Tato publikace poodhalí pozadí vzniku muzea, důvody jeho umístění v někdejších Aténách východních Čech i roli jeho zakladatele Jana Malíka. Po skončení programu je pro ty, kteří ještě nebudou chtít spát, připravena afterparty v prostorách chrudimského R-klubu.

Oslavy 50. výročí založení Muzea loutkářských kultur v Chrudimi se konají pod záštitou ministra kultury České republiky Martina Baxy, náměstka hejtmana Pardubického kraje Romana Línka a starosty města Chrudimi Františka Pilného. MLK velice děkuje všem subjektům, organizacím i jednotlivcům, kteří oslavy podpořili finančními a věcnými dary, i všem, kteří při organizaci oslav nezištně pomáhají!

*Břetislav Oliva,
Muzeum loutkářských kultur*

Pozvánka na Chrudimské filmové léto 2022

Zdravím všechny milovníky filmů. Chrudimské letní kino BIOLEŤÁK zahájí promítání 13. července 2022. Program najdete koncem června ve svých poštovních schránkách a na www.letak-chrudim.cz. Dopřejte si filmové zážitky s hvězdami na plátně i nad hlavou!

Těšíme se na vaši návštěvu!

*Richard Herbst,
MaChr za Chrudim malebnou*

Večer pro mistra Jana

Chrudimské církve a město Chrudim zvou na Večer pro mistra Jana, který se uskuteční ve středu 6. července od 18.30 hodin u Husova pomníku na Školním náměstí.

Slovem provede starosta města František Pilný, Martin Grohman, kazatel Církve bratrské, a Tereza Š. Koselová, farářka CČSH.

Tereza Š. Koselová

Pout' k Nejsvětějšímu Salvátoru 2022

sobota 6. srpna – kostel sv. Kateřiny
18 hod. – slavnostní zpívané nešpory, adorace

Liturgii předsedá P. ThLic. Jan Šlégr, SL.D.,
zpěvem provází sbor Salvátor.

neděle 7. srpna
kostel Nanebevzetí Panny Marie

8.30 hod. – mše svatá
Celebruje P. ThLic. Jan Šlégr, SL.D.

10 hod. – slavnostní poutní bohoslužba
Celebruje Mons. František Hladký. Doprovázejí spojené sbory a chrámový orchestr (Karel Židek – Missa in honorem sanctissimi Salvatoris, op. 79).

11.30–15.00 hod. – možnost uctít milostný
obraz Nejsvětějšího Salvátora

Petra Pudilová

Vejšlapy KČT v červenci

sobota 2. července

Lázně Bohdaneč – Mělice – Valy, 11 km
Sraz v 7.30 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 7.41 hod.
Vedoucí: J. Kožený

středa 6. července

Hradec Králové, 5 km
Sraz v 8.30 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.42 hod.
Vedoucí: manželé Hurtovi

sobota 9. července

Vejšlap na kole, 35 km
Sraz v 8.45 hod. před divadlem,
odjezd v 9.00 hod.
Vedoucí: G. Hoffmannová

středa 13. července

Stradouň – Vraclav, 15 km
Sraz v 8.20 hod. na autobusovém
nádraží, odjezd v 8.36 hod.
Vedoucí: O. Čermáková

sobota 16. července

Horní Bradlo – Trhová Kamenice, 9 km
Sraz v 7.40 hod. na autobusovém
nádraží, odjezd v 7.53 hod.
Vedoucí: J. Brožek

středa 20. července

Úhřetice – Pardubice, 15 km
Sraz v 8.10 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.24 hod.
Vedoucí: J. Brožek

čtvrtek 21. července

Posezení v restauraci Alfa od 17 hod.

sobota 23. července

Horka – Podskala – Chrást, 10 km
Sraz v 9.10 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 9.26 hod.
Vedoucí: H. Pilařová

středa 27. července

Luže – Skuteč, 9 km
Sraz v 7.20 hod. na autobusovém
nádraží, odjezd 7.36 hod.
Vedoucí: J. Tesař

sobota 30. července

Krouna – Předhradí, 15 km
Sraz v 8.00 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.13 hod.
Vedoucí: J. Brožek

Vejšlapy KČT v srpnu

středa 3. srpna

Okolo Hlinska, 12 km
Sraz v 8.00 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.17 hod.
Vedoucí: J. Tesař

sobota 6. srpna

Kolem Borové, 9 km
Sraz v 8.00 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.13 hod.
Vedoucí: L. Popelková
a O. Čermáková

středa 10. srpna

Autobusový zájezd – Jihlava, Telč,
cca 6 km
Sraz v 6.45 hod. před divadlem,
odjezd v 7.00 hod.
Vedoucí: G. Hoffmannová,
tel. 602 438 791

sobota 13. srpna

Polička – Borová, 13 km
Sraz v 8.00 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.13 hod.
Vedoucí: J. Brožek a J. Tesař

středa 17. srpna

Stěblová – kolem písniček, 12 km
Sraz v 7.30 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 7.41 hod.
Vedoucí: O. Čermáková

čtvrtek 18. srpna

Posezení v restauraci Alfa od 17 hod.

sobota 20. srpna

Smrkový Týnec – Chrudim, 12 km
Sraz v 8.20 hod. na autobusovém
nádraží, odjezd v 8.35 hod.
Vedoucí: J. Tesař a O. Čermáková

středa 24. srpna

Prachovské skály, 8 km
Sraz v 6.35 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 6.50 hod.
Vedoucí: J. Brožek

sobota 27. srpna

Bílek – Chotěboř, 14 km
Sraz v 8.00 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.13 hod.
Vedoucí: O. Čermáková

středa 31. srpna

Autobusový zájezd – Jeseníky, 8 km
Sraz v 6.45 hod. před divadlem,
odjezd v 7.00 hod.
Vedoucí: G. Hoffmannová,
tel. 602 438 791

Chrudimská „nej“ (29)

Nejčastěji se stěhující chrudimská světská socha – Kalliopé

Od počátku května 1929 stojí v Městském parku socha múzy epického zpěvu a vědy Kalliopé. Pro Chrudim ji silně poškozenou při požáru Národního divadla v Praze v srpnu 1881 (stála společně s dalšími devíti sochami na jeho balustrádě) získala v únoru 1883 za 220 zlatých, přibližně za desetinu původní ceny, zdejší Občanská záložna.

Prvním chrudimským stanovištěm této 3 m vysoké a 18 q vážící sochy od akad. sochaře Bohuslava Schnircha (1845–1901), umístěné na podstavci z hořického pískovce, který podle návrhu chrudimského rodáka, prof. pražské techniky Jiřího Pacolda (1834–1907) zhotovil chrudimský kameník František Růžička, bylo přibližně místo dnešního pomníku vynálezce lodního šroubu Josefa Resslera mezi Komerční bankou a Regionálním muzeem. Instalace opravené sochy v malém parčíku před tehdejším chrudimským divadlem se uskutečnila za přítomnosti jejího autora 1. října 1883.

Současné umístění Kalliopé

Dne 20. března 1900 však byla socha (v souvislosti se stavbou nových muzejních budov) přenesena do parku na tehdejší Resslerově náměstí za hlavním chrudimským kostelem, kde stála ve středu terasy natočena do prostoru Širokých schodů až do

4. května 1929, kdy musela toto velmi vhodné stanoviště opustit vzhledem k záměru umístit sem Husův pomník.

První stanoviště Kalliopé – u starého divadla (fotografie z let 1889–1897 je z majetku Regionálního muzea v Chrudimi)

Během tohoto svého putování městem přišla socha o dva bazénky s vodotryskem instalované v roce 1883 v její blízkosti: jeden byl v roce 1900 přemístěn do Zieglerových sadů a druhý v roce 1929 před tehdejší Dělnický dům.

Současné místo Kalliopé však nebude možná tím posledním. Část chrudimské veřejnosti se totiž domnívá, že její umístění u Finančního úřadu není vhodné. O jejím přemístění se ostatně několikrát uvažovalo i v minulosti. Když si v roce 1984 město připomínalo 50. výročí postavení nového chrudimského divadla, jednal MěstNV o jejím umístění do jeho blízkosti a o 30 let později iniciovali její přestěhování na nějaké exponovanější místo např. členové spolku Chrudimští patrioti. Kalliopé sice i po roce 2014 zůstala na svém místě, ale vedení města rozhodlo o jejím restaurování, kterým byl v následujícím roce pověřen svitavský restaurátor Daniel Bartoš.

Pavel Kobetič

Kalliopé v roce 1929 (fotografie z majetku Regionálního muzea v Chrudimi)

Chrudim včera a dnes

Tato fotografie zachycuje požární cvičení na dnešním Masarykově náměstí v roce 1957. Proběhlo v rámci oslav 85. výročí založení sboru požární ochrany v Chrudimi. (V roce 1872 byl založen samostatný hasičský odbor při místní jednotě Sokola.) Během oslav v září roku 1957 byla také slavnostně předána nově postavená požární zbrojnice v Topolské ulici.

Snímek zachycuje pravou stranu Masarykova náměstí ve směru ke kruhovému objezdu u bývalého hotelu Bohemia. Zcela vpravo za stromy je částečně vidět Wiesnerova vila čp. 55/IV. Na ni navazují

domy čp. 296, 56 a 57/IV. Zřetelně jsou patrné domy čp. 58/IV a 59/IV s pěticípou hvězdou umístěnou na balkoně. Hasičské auto a sanitka stojí před domy čp. 60 a 61/IV. Vpravo od nich je dům čp. 62/IV U zlaté lodi s tehdy ještě zachovalým nápisem Josef Kosina a firmou Závod mechanický Otakar Svoboda nad výkladem a vchodem do obchodu. Zcela vlevo je také částečně vidět dům čp. 63/IV. Situaci vyfotil tehdejší ředitel chrudimského muzea Otto Schütz.

*Veronika Lánská,
Regionální muzeum Chrudim*

Na minutu s...

Moudrost nejen do těžkých časů

Co je to moudrost? Je mnoho těch, kdo si myslí, že mají dobré, moudré rady, že mají druhým co říct. Popravdě, čím je člověk starší, tím více může mít pocit, že má co říct; starší lidé tak rádi poučují mládež. Avšak předávat zkušenost a moudrost života není jen tak, opravdová moudrost života je ve skutečnosti vzácným darem. V Bibli je psáno: „Máte li v srdci hořkou závist a svárliivost, nechlubte se a nelžete proti pravdě. To není moudrost shůry, nýbrž přizemní, neduchovní, démonická. Vždyť kde je závist a svár a ctižádost, tam je i nepořádek a kdejaký špatný čin.“ Jinými slovy, kde mám dojem, že můj názor je ten správný

a měl bych ho prosadit, druhé poučit, nebo aspoň říct za každou cenu, i kdybych měl ublížit a způsobit chaos – to si pak nemám nalhávat, že jsem pobral něco z té skutečné moudrosti.

Pravá moudrost je jiná, je krásná; opět slovy Bible: „Skutečná moudrost je čistá, dále mírumilovná, ohleduplná, shovívavá, taktní, ochotná ustoupit a dát se přesvědčit, je plná soucitu bez předsudků a pokrytectví.“ Pravá moudrost tak není kamarádění s našimi strachy, temnými libůstkami či „hovadnými“ rysy našich povah. Pravá moudrost spočívá v odmítnutí předpojatosti, v pokoře srdce, ve schopnosti ustoupit a druhého pochopit.

Pro další období, které asi nebude zcela snadné, právě toto potřebujeme. Když si otevřete noviny, objevují se články jako „Inflace nebere konce“, „Na podzim tvrdě narazíme“, „Energie ztrojnásobí“ a podobně. Nejsem prorok a jistě nevím, jak to bude, či nebude. Věřím však, že moudrost, ve které jsem připravený ustoupit z některých svých požadavků, moudrost, ve které nalézám soucit s potřebnými, moudrost ve které dokážu odmítnout předsudky a pokrytectví, je dobrá cesta nejen do náročných časů. Tak ať nám k ní Pán Bůh sám dává sílu.

*Martin Grohman,
kazatel Církve bratrské*

KURKA
KAMENICTVÍ PRO OKRES CHRUDIM

oblíbená a spolehlivá firma ve Vašem regionu
Prodejna: PARDUBICE - Milheimova 2813

**VÝROBA A MONTÁŽ HROBŮ
ZE ŽULY A MRAMORU**

Garantujeme nízké ceny
- jsme přímí výrobci!

775 081 455
www.kamenictvi-kurka.cz

Petra Köhlerová
realitní makléř - expert

Prodej nemovitostí
Pronájem nemovitostí
Aukce
Výkupy

CERTIFIKOVANÝ makléř

M&M REALITY

TEL.: +420 775 945 794
E-MAIL: pkohlerova@mmreality.cz

www.sparovkarna.cz

výroba spárovky | výroba nábytku, dveří a podlah z masivu

hledáme na HPP na pozice
**TRUHLÁŘ
STAVEBNÍ TRUHLÁŘ
PODLAHÁŘ**

průměrná mzda 41 - 50 000 Kč

HPP, smlouva na dobu neurčitou

služební telefon a vozidlo k dispozici

náborový příspěvek 50 000 Kč po opracování 2 let

Přidej se k nám do týmu na pracovišti Štěpánov - Přelouč.

Tel.: [+420] 605 998 986 sklady.reziva@gmail.com

**Studio koupelen
Chrudim**

**Letní
slevy
a 3D návrh
zdarma**

Studio Chrudim
Pardubická 178
tel. 220 800 000

Podmínky akce na www.koupelny-ptacek.cz

 koupelny

Chrudimský zpravodaj

č. 7-8/2022. Vychází 1. července 2022
Periodický tisk územního samosprávného celku.
Vydává město Chrudim,
Resselovo náměstí 77, 537 01 Chrudim I,
IČO 270 211, DIČ CZ 00270211.
Redakce: Sylva Drašnarová, Aleš Prokopec.
Telefon redakce: 469 657 147,
e-mail: zpravodaj@chrudim-city.cz.

Redakční rada: Sylva Drašnarová, Richard Herbst,
František Chmelík, Pavel Kobetič, Aleš Nunvář,
Petr Lichtenberg, František Pilný, Aleš Prokopec,
Jana Stehlíková, Pavel Štěpánek.
Jazyková úprava: Bohumila Novotná.
Autor příspěvku odpovídá za věcnou a jazykovou
správnost. Redakce neručí za obsah příspěvků
externích dopisovatelů.

Náklad 11 000 výtisků.
Grafický návrh Markéta Steinert.
Předtisková příprava a tisk fronte s. r. o., Sezemice.

Registrováno Ministerstvem kultury České
republiky pod značkou MK ČR E 11846. Vychází
1x měsíčně. Distribuce zdarma do všech
domácností na území města Chrudimě.
Přetisk povolen pouze se svolením vydavatele.
Uzávěrka čísla 15. června 2022.